

pracownia badań
i innowacji
społecznych

Analiza rozwiązań legislacyjnych dot. wolontariatu w Europie.

Na przykładach wybranych krajów.

Opracowanie: Katarzyna Julia Olesińska

Konsultacje: Dagmara Gortych, Wojciech Rustecki

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”

pracownia badań
i innowacji
społecznych

IRLANDIA

1. DEFINIOWANIE WOLONTARIATU

Definicję pracy wolontariackiej w Irlandii można znaleźć w Białej Księdze Aktywności Wolontariackiej (White Paper on Voluntary Activity) opublikowanej przez irlandzki rząd we wrześniu 2000 roku. Praca wolontariacka to: wkład czasu i energii, który ma na celu przyniesienie korzyści społeczeństwu, społecznościom lokalnym, najbliższej rodzinie, środowisku oraz innym podmiotom i celom. Aktywność wolontariacka podejmowana jest przez osoby z własnej woli i nie dostaje za nią wynagrodzenia.

2. OTOCZENIE PRAWNE WOLONTARIATU

W Irlandii nie ma osobnych przepisów prawnych, które odnosiłyby się wyłącznie do wolontariuszy, rządzące nim reguły prawne są zawarte w innych ustawach. Choć istnieją programy wspierające rozwój wolontariatu. Dla organizacji posiadających status organizacji charytatywnej, w tym zajmujących się wolontariatem istnieje kilka rodzajów ulg podatkowych określonych dokładnie w wydanym w 2001 roku Akcie Finansów (Finance Act).

2.1. UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE WOLONTARIUSZY

■ Ubezpieczenie

W Irlandii nie ma ściśle określonego postanowienia, jeżeli chodzi o ubezpieczenie wolontariuszy podczas pracy. Jednakże Volunteering Ireland – narodowa agencja rozwoju wolontariatu, zaleca organizacjom zajmującym się wolontariatem xxxxxxxx, które jasno określają, że wolontariusze są ubezpieczeni od choroby, wypadku i xxxxx osób trzecich. Szczegóły na ten temat można znaleźć na stronie: www.volunteeringireland.com. Generalnie jednak na organizacje nie jest nałożony prawny obowiązek ubezpieczania wolontariuszy i w sytuacji, w której organizacja nie ubezpieczy wolontariusza, powinien się on ubezpieczyć na własną rękę.

■ Opieka społeczna

Biała Księga wprowadzona przez irlandzki rząd w 2001 roku rozpoznała niezwykle ważną rolę wolontariatu w tworzeniu możliwości zatrudnienia i włączania osób wykluczonych w życie społeczne. Dlatego też teoretycznie obywatele mogą się angażować w wolontariat na dowolnie długi czas i z dowolną częstotliwością, nie musząc się przy tym obawiać, że utracą prawo do otrzymywania zasiłku. W praktyce jednak zdarza się, że wolontariusze zaangażowani w pracę na rzecz innych długofalowo, tracą całkowicie, bądź częściowo prawo do pobierania świadczeń socjalnych.

Niepełnosprawni mogą się angażować w pewne formy pracy wolontariackiej nie tracąc żadnego prawa do otrzymywania zasiłku dla niepełnosprawnych. Muszą oni jednak uzyskać zatwierdzenie od Departamentu ds. Rodziny i Spraw Społecznych, które wydawane jest pod pewnymi warunkami.

■ Zwrot poniesionych kosztów

Wyjątkiem są tu zwroty kosztów za drobne wydatki oraz pieniądze „kieszonkowe”, które mogą uzyskiwać wolontariusze pracujący w pełnym wymiarze godzin.

■ Opodatkowanie

Sumy te nie są opodatkowane, jeśli całkowity dochód wolontariusza spada poniżej

dopuszczalnej kwoty wyznaczonej przez Komisarzy Skarbowych (Revenue Commissioners). Aktualne informacje odnośnie opodatkowania można znaleźć pod adresem: www.revenue.ie

3. OTOCZENIE INSTYTUCJONALNE WOLONTARIATU

Narodowa Komisja Wolontariatu (National Committee on Volunteering) została utworzona w Irlandii w grudniu 2000 roku. Jej głównym zadaniem jest rozwijanie, a także monitorowanie i doradzanie w zakresie długofalowej strategii promocji i rozszerzenia obszarów wolontariatu w Irlandii. Narodowa Komisja Wolontariatu opublikowała obszerny raport, w którym można przeczytać o historii rozwoju wolontariatu, jego obecnej kondycji, trendach w wolontariacie irlandzkim, kontekście międzynarodowym i niemalże wszystkich innych kwestiach związanych z wolontariatem.

Wspominana już wcześniej Biała Księga wolontariatu wyjaśnia natomiast zależności pomiędzy rządem a trzecim sektorem. Opisuje kontekst działania sektora wolontariackiego, prezentuje dobre praktyki oraz prezentuje rekomendacje odnośnie aktywności wolontariackiej w Irlandii.

Za wolontariat w Irlandii odpowiedzialny jest Departament ds. Społeczeństwa, Rolnictwa i Spraw Gaeltacht (The Department of Community, Rural and Gaeltacht Affairs).

4. FINANSOWANIE

W 2009 roku z budżetu państwa na wolontariat zostało wydane 2.8 miliona euro i pieniądze te zostały głównie przeznaczone na wspieranie infrastruktury wolontariatu w Irlandii¹.

SZWECJA

1. DEFINIOWANIE WOLONTARIATU

Wolontariusze w Szwecji, to „friviliga” albo „volontarer”. Wolontariat jest w tym kraju rozumiany jako: czas i wysiłek, który jest dobrowolnie i nieodpłatnie poświęcany organizacjom pozarządowym i publicznym przez obywateli. Szczęśliwi wolontariusze są zaangażowani w pracę wolontariacką indywidualnie lub w ramach lokalnych organizacji, które bardzo często należą do większej sieci.

Generalnie praca wolontariacka w Szwecji skupia się raczej na działalności związanej z edukacją, kulturą i sportem. Wszelkie prace społeczne są raczej wykonywane przez instytucje państwowe, choć wyjątkiem jest tu działalność związana z przeciwdziałaniem przemocy rodzinnej i bezdomności – za rozwiązywanie tych problemów są często odpowiedzialne organizacje pozarządowe.

2. OTOCZENIE PRAWNE WOLONTARIATU

W Szwecji nie ma odrębnego prawa określającego pojęcie wolontariatu. Rządzące nim reguły prawne są zawarte w innych ustawach. Kwestia ustanowienia przepisów prawnych w tych obszarach była kilkakrotnie podnoszona w parlamencie, ale nie uzyskała wystarczającego poparcia. W praktyce oznacza to zatem, że pozycja prawna organizacji pozarządowych i wolontariuszy jest oparta na utartych praktykach i wszystkie konflikty prawne rozwiązywane

¹ *Volunteering in the European Union. Final report.* Educational, Audiovisual & Culture Executive Agency, Directorate General Education and Culture, 2010 r.

są na podstawie prawa precedensowego.

2.1. UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE WOLONTARIUSZY

■ Ubezpieczenie

Również w kwestii ubezpieczenia wolontariuszy nie ma w Szwecji prawnych postanowień. O ubezpieczeniu wolontariusza lub nie decydują poszczególne organizacje. W sytuacji, w której organizacja nie zdecyduje się na ubezpieczenie wolontariusza, powinien się on ubezpieczyć we własnym zakresie.

■ Opieka społeczna

Z powodu braku prawa ustanawiającego status prawny wolontariuszy, nie mają oni określonego prawa do korzystania z państwowych zasiłków. O prawie do zasiłku decyduje ich indywidualny (nie związany z pracą wolontariacką status), otrzymują więc wsparcie finansowe od państwa w zależności od prawnie ustalonych zasad przyznawania wsparcia studentom czy bezrobotnym.

■ Zwrot poniesionych kosztów

Szwedzkie prawo nie określa zasad zwrotu kosztów dla wolontariuszy – brak porozumienia w tej sprawie pomiędzy rządem a organizacjami pozwala organizacjom decydować samodzielnie o rozwiązaniu tej kwestii i tak na przykład Szwedzki Czerwony Krzyż zdecydował o pokrywaniu wszystkich kosztów, które ponoszą wolontariusze.

■ Opodatkowanie

Również w kwestii opodatkowania wolontariuszy Szwecja nie ustanowiła jasnych, ogólnonarodowych zasad prawnych. W praktyce decydują więc o tym lokalne urzędy skarbowe.

3. OTOCZENIE INSTYTUCJONALNE WOLONTARIATU

Szwedzki rząd wsparł uczestnictwo Szwecji w programie Johna Hopkinsa – studium porównawczym wolontariatu, poświęconym wolontariatowi w kilku państwach.

Brak porozumienia między rządem a organizacjami w kwestii wolontariatu, spowodował istnienie wielu organizacji, które próbują wywrzeć na szwedzkich władzach presję. Rząd wypracował jednak system informowania i konsultowania spraw dotyczących wolontariatu z organizacjami pozarządowymi i ciałami eksperckimi, system ten zastępuje tymczasowo ustawę.

4. FINANSOWANIE

W 2009 roku 7.7 biliona koron szwedzkich zostało przydzielonych organizacjom wolontariackim. Z tej sumy finansowane jest podstawowe, bieżące funkcjonowanie organizacji oraz realizowane przez organizacje projekty. Fundusz sektora publicznego pochodzą z dotacji rządowych, lokalnych i regionalnych samorządów, loterii i innych gier².

² *Volunteering in the European Union. Final report.* Educational, Audiovisual & Culture Executive Agency, Directorate General Education and Culture, 2010 r

FRANCJA

1. DEFINIOWANIE WOLONTARIATU

We Francji funkcjonują dwa terminy określające zaangażowanie wolontariackie: „benevolat”, to wolontariat o charakterze, akcyjnym, krótkoterminowym, w realiach polskich tego typu wolontariuszy określamy zwyczajowo ochotnikami. Natomiast „volontariat”, to zaangażowanie długofalowe, w pełnym wymiarze. Oficjalne definicje tych terminów (niektórzy nie rozróżniają tych dwóch terminów i używają ich zamiennie), to:

„Benevolat”: jest dobrowolnym i nie przynoszącym korzyści zaangażowaniem pojedynczego obywatela poza otoczeniem rodziny, szkoły. Ten rodzaj wolontariatu określany jest jako „nieprofesjonalny” – wszyscy mogą się w niego angażować, bez względu na wiek, posiadane kompetencje itd., a także z tego powodu, że jest nieodpłatny.

„Volontariat”: ma bardziej formalny charakter (wykonywany jest na przykład w ramach struktur organizacji pozarządowej). Jest ściśle określony w czasie i zazwyczaj wymaga jakiejś formy profesjonalnego szkolenia. Ten rodzaj wolontariatu rodzi we Francji kilka spornych kwestii natury prawnej, jak na przykład prawo wolontariuszy (lub jego brak) otrzymywania pewnych przywilejów, świadczeń socjalnych, prawa do pobierania emerytury itp. Z tego powodu jedynie niektóre formy „volontariat-u” są uznawane za podlegające obowiązującemu prawu.

W obydwu rodzajach zaangażowania, wolontariusze muszą być pełnoletni.

2. OTOCZENIE PRAWNE WOLONTARIATU

We Francji nie ma osobnej ustawy o wolontariacie. Rządzące nim reguły prawne są zawarte w innych ustawach. Niektóre z uregulowań zawarte są w French Association Law – ustawie dotyczącej organizacji społecznych. Ustawa ta głosi, że zaangażowanie wolontariackie jest realizowane dla przyniesienia korzyści społecznym i organizacje społeczne są zwolnione z podatku, jeśli ich działalność ma charakter bezinteresowny – „gestion desinteressee”.

2.1. UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE WOLONTARIUSZY

W zakresie „benevolat” Narodowa Rada xxxxxxx (National Council of Associative Life), jako rządowa rada konsultacyjna podjęła działania mające na celu ułatwienie, rozwój i ochronę osób zaangażowanych w „benevolat”. Takie jak na przykład szkolenie wolontariuszy, przyznanie czasu wolnego w miejscu pracy, który można poświęcać na angażowanie się w działalność w organizacjach non – profit i inne. Pracownicy mają prawo do przeznaczania 9 dni rocznie na nieodpłatną pracę w organizacjach.

Jak już było to wspomniane wcześniej jedynie niektóre formy „volontariat-u” są uznawane za podlegające obowiązującemu prawu. Są to: wolontaryjna służba cywilna, wolontaryjne zaangażowanie w straż pożarną i armię oraz wolontariat „międzynarodowej solidarności”, czyli praca na rzecz społeczności krajów gorzej rozwiniętych, głównie Afryki, Ameryki Południowej, Bliskiego Wschodu i Europy Środkowej i Wschodniej.

■ Ubezpieczenie

Organizacje mają obowiązek ubezpieczania swoich wolontariuszy od wypadków i chorób spowodowanych podczas wykonywania pracy wolontariackiej.

■ Opieka społeczna

Bezrobotni pobierający zasiłek we Francji mogą angażować się w wolontariat pod dwoma warunkami. Po pierwsze aktywność wolontariacka nie może zastępować płatnej pracy i po drugie wolontariusz musi wykazać, że nadal poświęca większość swojego wolnego czasu na poszukiwanie pracy. Musi on zatem udowodnić, że czas spędzany na pracy wolontariackiej nie powoduje, że zaprzestaje on szukać zatrudnienia.

Praca wolontariacka trwająca więcej niż sześć miesięcy wliczana jest we Francji do stażu pracy, na podstawie którego naliczana jest wysokość emerytury.

- Zwrot poniesionych kosztów
- Opodatkowanie

3. OTOCZENIE INSTYTUCJONALNE WOLONTARIATU

Polityka dotycząca organizacji społecznych jest obecnie w kompetencjach Biura ds. Młodzieży, Edukacji i Wolontariatu i jest formalnie zarządzane przez komisarza ds. młodzieży. Biuro działa bezpośrednio pod premierem. Przed rokiem 2008 organem państw odpowiedzialnym za wolontariat było Ministerstwo Zdrowia, Młodzieży i Sportu.

4. FINANSOWANIE

Wolontariat we Francji finansowany jest przez sektor publiczny i obejmuje 51% całkowitego przychodu. Na finansowanie publiczne składają się wszystkie rodzaje finansowania, m.in. dotacje, spłaty wynikające z ustawy, prowizje. Subwencje publiczne stanowią 34% budżetu.

WŁOCHY

1. DEFINIOWANIE WOLONTARIATU

We Włoszech mamy do czynienia z dwoma typami wolontariatu. „Wolontariusze rozwojowi” uczestniczą w programach pomocy rozwojowej w ramach współpracy narodowej. Natomiast „wolontariat krótkoterminowy” polega na aktywności realizowanej osobiście, spontanicznie i regularnie i nie przynoszący korzyści finansowych. Wolontariusze drugiego typu, to zazwyczaj osoby działające na poziomie lokalnym, będące studentami, pracownikami lub emerytami.

2. OTOCZENIE PRAWNE WOLONTARIATU

W wyniku znaczących zmian w systemie włoskiej opieki społecznej, trzeci sektor rozwija się w ostatnich latach stosunkowo szybko. We Włoszech w ostatnich 10 latach powstało kilka ustaw regulujących działalność organizacji, a zatem odnoszących się też do wolontariatu.

- ustawa o organizacjach wolontarystycznych (ustawa kompetencyjna 266 z 1991 roku). Zgodnie z tą ustawą wolontariusz jest osobą świadczącą usługi na zasadzie dobrowolności. Wolontariusze mają nieodpłatnie świadczyć usługi osobom nie będącym członkami stowarzyszenia.

- ustawa o spółdzielniach społecznych (ustawa nr 381 z 1991 roku), w myśl której spółdzielnie społeczne to organizacje dla dobra ogółu społeczności. Członkami spółdzielni są różnorodni: klienci, wolontariusze i płatni pracownicy. Ustawa ta dzieli spółdzielnie na dwa typy. Spółdzielnie typu A mogą prowadzić działalność społeczną, a typu B promują zatrudnienie osób wykluczonych społecznie.
- rozporządzenie nr 460 o społecznie użytecznych organizacjach pozarządowych, czyli organizacjach pożytku publicznego (ONLUS), reguluje specjalne zasady i zwolnienia fiskalne. Organizacje te mogą być organizacjami, komitetami, fundacjami, spółdzielniami i innymi prywatnymi organizacjami prowadzącymi działalność w jednym z sektorów: pomoc społeczna i opieka nad chorymi, dobroczynność, edukacja, szkolenie zawodowe, sport, dziedzictwo narodowe, środowisko, prawa cywilne, badania naukowe o szczególnej użyteczności społecznej. Organizacje te mają obowiązek inwestować wszelkie nadwyżki finansowe w swoją działalność społeczną³.

2.1. UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE WOLONTARIUSZY

■ Ubezpieczenie

Wolontariusze powinni być ubezpieczeni przez organizację od wypadków, choroby oraz następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW).

■ Opieka społeczna

■ Zwrot poniesionych kosztów

We Włoszech, w myśl ustawy 266/1991 wolontariusze nie mają prawa do zwrotu żadnych kosztów, poza tymi, które poniósł podczas wykonywania pracy wolontariackiej, w granicach ustanawianych przez organizację. Poza zwrotami poniesionych kosztów wolontariusze we Włoszech nie mogą otrzymywać żadnego wynagrodzenia.

■ Opodatkowanie

Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronach: www.fivol.it, www.volontariato.it, www.centrovolontariato.it.

3. FINANSOWANIE

Poprzez Narodowy Fundusz Społeczny (National Fund for Social Policies), Ministerstwo Pracy, Zdrowia i Spraw Społecznych przeznacza między 1.9 a 2.5 miliona euro na wolontariat. Poszczególne regiony mają specjalny fundusz zarządzany przez ciało kontrolujące⁴.

BUŁGARIA

1. DEFINIOWANIE WOLONTARIATU

Głównym elementem, który jest podkreślany w bułgarskiej definicji wolontariatu jest brak zapłaty za wykonywaną pracę. Wolontariat jest tradycyjnie rozumiany jako pracowanie i świadczenie usług bez finansowego wynagrodzenia. Ponieważ kwestia wolontariatu jest w Bułgarii uregulowana prawnie jedynie częściowo, istnieje wiele trudności i niejasności

³ *Legal Status of Volunteers: Country Report Italy*, Association of Voluntary Service Organisations, 2003 r.

⁴ *Volunteering in the European Union. Final report*. Educational, Audiovisual & Culture Executive Agency, Directorate General Education and Culture, 2010 r.

w zakresie prawnej definicji wolontariatu oraz praw i obowiązków wolontariuszy.

2. OTOCZENIE PRAWNE WOLONTARIATU

W Bułgarii brakuje ujednoliczonego uregulowania wolontariatu, głównie w zakresie charakteru inicjatyw wolontarystycznych. Świadczenie nieodpłatnych usług podlega ogólnemu prawu cywilnemu. W niektórych zawodach istnieją prawne restrykcje i tak na przykład prawo regulujące zawód prawnika określa dokładnie kto może korzystać z nieodpłatnych usług. Tym samym prawnicy mogą udzielać bezpłatnych porad prawnych jedynie osobom mającym trudności finansowe, niektórym członkom rodziny i przyjaciółom.

Brak prawa odnośnie wolontariatu w Bułgarii można tłumaczyć tym, że wolontariat w swoim oryginalnym znaczeniu nie istniał przed przemianami demokratycznymi w tym kraju. Przed rokiem 1989 aktywność wolontariacka była powiązana z rządem komunistycznym i służyła pomocy w budowaniu systemu socjalistycznego.

Rząd w Bułgarii pracuje obecnie nad przygotowaniem propozycji ustawy o wolontariacie. Niektóre uwarunkowania prawne odnoszące się do wolontariatu i wolontariuszy zawiera wprowadzona w marcu 2005 roku ustawa o zarządzaniu kryzysowym oraz kilka innych ustaw: o Bułgarskim Czerwonym Krzyżu, o wychowaniu fizycznym i sporcie, o klubach sportowych, o związkach sportowych oraz w ustawie o ochronie dzieci.

2.1. UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE WOLONTARIUSZY

■ Ubezpieczenie

Jedynie ustawa o zarządzaniu kryzysowym określa, że wolontariusze powinni być ubezpieczeni od niebezpieczeństw, na które mogą być narażeni podczas służby. Jeśli wolontariusz został zraniony, ma prawo do rekompensaty finansowej pod warunkami ustanowionym przez Radę Ministrów. W rezultacie w Bułgarii każdy wolontariusz, który nie mieści się w definicji stanowiącej przez ustawę o zarządzaniu kryzysowym, musi sobie zapewnić ubezpieczenie samodzielnie.

■ Opieka społeczna

Sytuacja wygląda podobnie, jeżeli chodzi o opiekę społeczną dla wolontariuszy – jest ona zapewniona tylko wolontariuszom działającym w myśl ustawy o zarządzaniu kryzysowym. Ci wolontariusze, według art. 39 ustawy są ubezpieczeni przez państwo. Jeśli wolontariusz poniesie śmierć podczas pełnienia wolontaryjnych powinności, jego wdowa, dzieci lub rodzice mają prawo do rekompensaty finansowej.

■ Zwrot poniesionych kosztów

Artykuł 36 ustawy o zarządzaniu kryzysowym ustanawia, że czas poświęcony na służbę wolontariacką jest traktowany jako urlop bezpłatny. Wolontariusze za wykonaną służbę są opłacani z budżetu państwowego zgodnie z regulacjami Rady Ministrów.

■ Opodatkowanie

Wedle ustawy o zarządzaniu kryzysowym wolontariusz traktowany jest jak pracownik państwowy, dlatego też jakikolwiek uzyskany przez niego przychód lub wkład niefinansowy podlega opodatkowaniu.

3. OTOCZENIE INSTYTUCJONALNE WOLONTARIATU

Od lipca 2009 roku w Bułgarii nie istnieje formalnie żaden organ odpowiedzialny za wolontariat w kraju.

4. FINANSOWANIE

Brak finansowania z budżetu państwa.

WIELKA BRYTANIA

1. DEFINIOWANIE WOLONTARIATU

W Wielkiej Brytanii wolontariat definiowany jest jako: aktywność, która jest spędzaniem czasu, nieodpłatnym, robieniem czegoś, mającego na celu przyniesienie korzyści otoczeniu lub ludziom (pojedynczym osobom lub grupom), innym niż bliska rodzina.

2. OTOCZENIE PRAWNE WOLONTARIATU

W Wielkiej Brytanii nie ma odrębnego prawa odwołującego się wyłącznie do wolontariatu, a jedynie ogólne prawa, dotyczące wszystkich obywateli Wielkiej Brytanii. Prawo pracy, które zapewnia pracownikom pewien zestaw praw, takich jak równe traktowanie, zasady godzin pracy, urlopu dotyczą jedynie pracowników. Jednakże w Wielkiej Brytanii do dobrej praktyki należy rozszerzanie tych praw również na wolontariuszy, choć nie jest do prawnie ustanowiony obowiązek. Brytyjskiemu prawu pracy podlegają wolontariusze, którzy „pracują” otrzymując w zmian jakąś formę „wynagrodzenia”. To sprawia, że zawierają umowę pomiędzy pracodawcą a pracownikiem i wolontariusz jest traktowany jako zatrudniony.

2.1. UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE WOLONTARIUSZY

■ Zwrot poniesionych kosztów

Organizacje nie mają w tej kwestii prawnie ustanowionego obowiązku zwrotu poniesionych kosztów, ale zwracanie ich jest postrzegane jako dobra praktyka, którą się stosuje, żeby nie wykluczać potencjalnych wolontariuszy, dla których brak zwrotu kosztów mógłby być powodem do podjęcia negatywnej decyzji o zaangażowaniu się w wolontariat. Komisja Wewnętrzna (Inland Revenue) oraz Departament Opieki Społecznej (Department of Social Security) uznają koszty: podróży, wyżywienia (do sumy ok. 5 £), kart telefonicznych i usług pocztowych, koszty odzieży ochronnej, a nawet koszty opieki nad dzieckiem podczas wykonywania pracy wolontariackiej za mogące podlegać zwrotowi. Więcej informacji na ten temat można zdobyć na: www.inlandrevenue.gov.uk.

■ Opodatkowanie

3. OTOCZENIE INSTYTUCJONALNE WOLONTARIATU

W Wielkiej Brytanii za wolontariat odpowiedzialne jest głównie Biuro ds. Trzeciego Sektora, ale w jego działaniach wspomaga je też wiele innych departamentów publicznych, takich jak na przykład Departament Zdrowia, Departament Rozwoju Międzynarodowego.

4. FINANSOWANIE

Przychód statutowy to w sumie 12 bilionów funtów (w roku 2006/2007). Zawiera on przychody z administracji centralnych i lokalnych, z ciał międzynarodowych oraz z Loterii Państwowej (National Lottery). Spośród tych 12 bilionów funtów 4.2 biliona pochodziło z grantów a 7.8 biliona było przychodem pochodzącym z realizacji umów.

HISZPANIA

1. DEFINIOWANIE WOLONTARIATU

Wedle obowiązującej obecnie ustawy, wolontariusz jest definiowany jako osoba, która dobrowolnie poświęca się wykonywaniu pracy wolontariackiej. W ramach tej definicji wolontariat w Hiszpanii musi spełniać kilka warunków: praca musi mieć charakter altruistyczny charakter, musi być wybrany i podejmowany zupełnie dobrowolnie (obowiązkowa służba cywilna nie jest więc traktowana jako wolontariat).

2. OTOCZENIE PRAWNE WOLONTARIATU

W Hiszpanii istnieje kilka ustaw regulujących wolontariat. Jest to, z jednej strony ustawa szczebla centralnego – ustawa nr 6/1996 o wolontariacie, z drugiej zaś strony w Hiszpanii każdy region ma swoje oddzielne ustawy lub dekrety o wolontariacie. Ustaw szczebla regionalnego jest w sumie 13. Hiszpański system polityczny daje Autonomicznym Regionom prawo do ustanawiania własnych uregulowań w wielu obszarach, również w kwestii wolontariatu. W związku z tym wsparcie i promocja wolontariatu nie są obowiązkiem jedynie władz centralnych. Stworzenie narodowej ustawy miało na celu zebranie, ujednoczenie i lepsze skoordynowanie różnych uregulowań prawnych istniejących w Autonomicznych Regionach.

Ogólnonarodowa ustawa o wolontariacie podejmuje jasno trzy ważne kwestie – generalnych aspektów wolontariatu, relacji pomiędzy wolontariuszem, a organizacją, w której pracuje oraz kwestię środków potrzebnych do promocji wolontariatu.

2.1. UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE WOLONTARIUSZY

- **Ubezpieczenie**
- **Opieka społeczna**
- **Zwrot poniesionych kosztów**
- **Opodatkowanie**
-

NIEMCY

1. DEFINIOWANIE WOLONTARIATU

Wolontariat w Niemczech definiowany jest jako: nieodpłatna i ochotnicza działalność na rzecz innych, podczas której wolontariusz tworzy nową formę zaangażowania społecznego. Specyficzne dla niemieckiego wolontariatu jest włączanie się rozmaitych grup zawodowych w pracę wolontariacką, a także zaangażowanie w działalność w organizacjach działających w szkołach wyższych, zawodowych, technikach oraz zakładach pracy, aptekach czy kasach

chorych.

2. OTOCZENIE PRAWNE WOLONTARIATU

Na szczeblu państwowym (federalnym) za wolontariat odpowiedzialne jest przede wszystkim Ministerstwo ds. Rodziny, Osób Starszych, Kobiet i Młodzieży. Dodatkowo kilka innych niemieckich ministerstw jest aktywnych w obszarze wolontariatu. Na poziomie federalnym istnieje również podkomisja zajmująca zaangażowaniem obywatelskim. Ponadto na poziomie regionalnym istnieją ciała eksperckie – Zespoły Ministrów ds. Rodziny i Młodzieży. Członkami Zespołów są ministrowie i senatorowie zajmujący się sprawami dzieci, młodzieży i polityką rodzinną.

3. OTOCZENIE INSTYTUCJONALNE WOLONTARIATU

3.1 GŁÓWNE ORGANY PUBLICZNE ODPOWIEDZIALNE ZA WOLONTARIAT

Głównymi organami odpowiedzialnymi za wolontariat w krajach członkowskich Unii Europejskiej są poszczególne ministerstwa. Ponieważ jednak systemy polityczne w pojedynczych krajach są różne, to też różne ministerstwa są wyznaczane, jako te, których odpowiedzialnością jest zajmowanie się wolontariatem w państwie. Tak więc różnorodność jest znaczna: od ministerstw odpowiedzialnych za rynek pracy, rolnictwo, sprawy społeczne, sprawy rodzinne po ministerstwa zajmujące się zdrowiem, opieką społeczną czy sportem. Mimo, że nie można tu mówić o jednolitości, to jednak zazwyczaj typem ministerstw, na które spada odpowiedzialność za wolontariat są te zajmujące się pracą i/lub sprawami społecznymi. Polska, a także Irlandia, Litwa, Holandia, Szwecja i Hiszpania wyznaczyły jedno główne ministerstwo odpowiedzialne za wolontariat, choć dodatkowo istnieje w tych przypadkach kilka innych ministerstw, które wspólnie mu pomagają. W przypadku innych krajów członkowskich Unii (Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Rumunia, Słowenia, Bułgaria) odpowiedzialność za wolontariat jest bardziej rozproszona: zajmuje się nim równocześnie kilka ministerstw. W Bułgarii i na Łotwie ministerstwo odpowiedzialne za wolontariat zostało kilka lat temu rozwiązane i obecnie w tych krajach wolontariatem nie zajmuje się żadne ministerstwo.

3.2 INNE ORGANY PUBLICZNE I ORGANIZACJE ODPOWIEDZIALNE ZA WOLONTARIAT

Struktury narodowe wolontariatu tworzone są poprzez powiązania pomiędzy krajowymi, regionalnymi oraz lokalnymi organami czy też organizacjami zajmującymi się wolontariatem. Organy te na różnych poziomach (krajowym, regionalnym i lokalnym) pełnią różne role i mają różne zakresy obowiązków i odpowiedzialności. Dodatkowo w większości państw istnieją krajowe centra/rady wolontariatu (poza Bułgarią).

3.3 POLITYKI DŁUGOFALOWE WOLONTARIATU

Spośród państw członkowskich UE jedynie pięć z nich (Austria, Estonia, Łotwa, Polska i Hiszpania) posiada dokumenty określające strategie długofalowe wolontariatu. Mimo, że większość krajów nie posiada długofalowych polityk wolontariatu, to często strategie dotyczące wolontariatu stanowią element większych, kluczowych strategii. Najczęściej o wolontariacie, jego celach i roli pisze się na przykład przy okazji tworzenia polityk młodzieżowych, które podejmują temat wolontariatu wśród młodych obywateli danego kraju.

3.4 NARODOWE PROGRAMY WOLONTARIATU

Większość państw członkowskich ustanowiło jeden lub więcej narodowy program wolontariatu. W krajach, w których programy nie zostały jeszcze stworzone są one w trakcie realizacji lub przygotowań na poziomie regionalnym i lokalnym. Wiele z programów skupia się na wolontariacie młodzieży (jak na przykład we Francji, Niemczech, Szwecji i Wielkiej Brytanii), a także na zaangażowaniu w wolontariat osób bezrobotnych (Czechy, Finlandia, Słowacja). Formy programów narodowych są bardzo zróżnicowane: od dużych programów, których założenia są wdrażane lokalnie, po cykliczne, najczęściej coroczne wydarzenia, takie jak na przykład: „Make a Difference Day” w Holandii, czy „Give it a Swirl Day” w Irlandii.